

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ψηφιακή Ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και λοιπές διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο το οποίο αφορά στην ενίσχυση της οδικής ασφάλειας, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από σαράντα τρία (43) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου. Το νομοσχέδιο διαρθρώνεται σε τρία (3) Μέρη (Α΄-Γ΄).

Το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-26), υπό τον τίτλο «Ψηφιακή Ενίσχυση Οδικής Ασφάλειας - Ενιαίο Ηλεκτρονικό Σύστημα Καταγραφής και Διαχείρισης Παραβάσεων Κ.Ο.Κ. και Προστίμων - Δίκτυο Καμερών Καταγραφής Παραβάσεων Κ.Ο.Κ - Δημιουργία Φορέα Διαχείρισης Συστήματος Καμερών και Προστίμων - Διαδικασία Ψηφιακής Βεβαίωσης Τροχονομικών Παραβάσεων», αποτελείται από επτά (7) Κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 1-3), υπό τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις», καθορίζει τον σκοπό (άρθρο 1) και το αντικείμενο του Μέρους Α΄ του νόμου (άρθρο 2) και παραθέτει νομοθετικούς ορισμούς (άρθρο 3).

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 4-5), υπό τον τίτλο «Ενιαίο Ηλεκτρονικό Σύστημα Καταγραφής και Διαχείρισης Παραβάσεων Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και Προστίμων», προβλέπει τη δημιουργία Ενιαίου Ηλεκτρονικού Συστήματος καταγραφής και διαχείρισης παραβάσεων Κ.Ο.Κ. και προστίμων (άρθρο 4) και ρυθμίζει τη χρήση του (άρθρο 5).

Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 6-10), υπό τον τίτλο «Δίκτυο Καμερών Καταγραφής Παραβάσεων Κ.Ο.Κ», ρυθμίζει τις προϋποθέσεις του επιτρεπτού της εγκατάστασης σταθερών ή φορητών συστημάτων οπτικών αισθητήρων ελέγχου (καμερών) σε οδούς και χώρους που χρησιμοποιούνται για τη δημόσια κυκλοφορία οχημάτων (άρθρο 6) και τους όρους εγκατάστασής τους σε κεντρικό επίπεδο (άρθρο 7), σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης (άρθρο 8), σε σιδηροδρομικές διαβάσεις (άρθρο 9) και σε αστικές συγκοινωνίες (άρθρο 10).

Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 11-15), υπό τον τίτλο «Διαδικασία Ψηφιακής Βεβαίωσης Τροχονομικών Παραβάσεων», ρυθμίζει την ηλεκτρονική έκδοση των Πράξεων Βεβαίωσης Παραβάσεων (άρθρο 11), καθορίζει το πρόσωπο προς το οποίο διενεργείται η ηλεκτρονική επίδοση της σχετικής Πράξης (άρθρο 12), θεσπίζει δικαίωμα ηλεκτρονικής υποβολής ένστασης κατά της σχετικής Πράξης (άρθρο 13), κατοχυρώνει τη δυνατότητα ψηφιακής αφαίρεσης της άδειας οδήγησης (άρθρο 14) και προβλέπει τη διαλειτουργικότητα μεταξύ του Ε.Η.Σ. και της ηλεκτρονικής εφαρμογής Βεβαίωσης Βαθμών Ποινής στο Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών (Σ.Ε.Σ.Ο.) (άρθρο 15).

Το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρο 16), υπό τον τίτλο «Ζητήματα Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα», ρυθμίζει ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ L 119, ΓΚΠΔ) και τον ν. 4624/2019 (Α΄ 137).

Το Κεφάλαιο ΣΤ΄ (άρθρο 17-22), υπό τον τίτλο «Οδική Υπηρεσία Συστημάτων Εποπτείας και Ασφάλειας (ΟΔ.Υ.Σ.Ε.ΑΣ.)», ρυθμίζει την σύσταση και τις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας με την επωνυμία «Οδική Υπηρεσία Συστημάτων Εποπτείας και Ασφάλειας» (εφεξής «ΟΔ.Υ.Σ.Ε.ΑΣ.») (άρθρο 17), τα σχετικά με τους πόρους και τις δαπάνες της ζητήματα (άρθρο 18), τη διάρθρωσή της σε διευθύνσεις και τμήματα (άρθρο 19) και τη στελέχωσή της (άρθρο 20). Επίσης, προβλέπει την αρμοδιότητα της ΟΔ.Υ.Σ.Ε.ΑΣ. για την παρακολούθηση της είσπραξης των διοικητικών προστίμων επί παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (άρθρο 21) και προσδιορίζει τη διαδικασία είσπραξης των προστίμων από παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (άρθρο 22).

Το Κεφάλαιο Ζ΄ (άρθρα 23-26), υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές, Τελικές, Μεταβατικές και Καταργούμενες Διατάξεις Μέρους Α΄», περιέχει εξουσιοδοτικές (άρθρο 23), τελικές (άρθρο 24) και μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 25) και ορίζει ποιες διατάξεις νόμων καταργούνται από τις διατάξεις του παρόντος Μέρους (άρθρο 26).

Το Μέρος Β΄ (άρθρα 27-42), υπό τον τίτλο «Διατάξεις για την Ενίσχυση της Διαστημικής Πολιτικής, την Εύρυθμη Λειτουργία της Εθνικής Αρχής Κυ-

βερνοασφάλειας και την Περαιτέρω Προώθηση του Ψηφιακού Μετασχηματισμού», τροποποιεί τα άρθρα 84 και 113 του ν. 4961/2022 (Α' 146) περί της ρύθμισης ζητημάτων της Κυβερνητικής Υπηρεσίας « Public Regulated Service » και περί εξουσιοδοτικών διατάξεων αντίστοιχα (άρθρο 27), παρατείνει τις προθεσμίες των άρθρων 116 του ν. 4961/2022 (Α' 146) και 21 του ν. 5086/2024 (Α' 23) για τις εφαρμογές τεχνολογίας διαδικτύου των πραγμάτων και για την παράταση κάλυψης κόστους μισθοδοσίας της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης αντίστοιχα (άρθρο 28), αναδιαμορφώνει την παρ. 4 του άρθρου 5 ν. 4070/2012 (Α' 82) περί του Συμβουλίου Διαστημικής Πολιτικής και την παρ. 9 του άρθρου 119 ν. 4727/2020 (Α' 184) περί της διαχείρισης δορυφορικών τροχιών και συσχετισμένων συχνотήτων (άρθρο 29), προβλέπει τη μη εφαρμογή του Ν. 5160/2024 στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (άρθρο 30), προβαίνει σε λεκτικές προσαρμογές στα άρθρα 24 και 26 του Ν. 5160/2024 (Α' 195) περί μέτρων εποπτείας και επιβολής σε σχέση με βασικές οντότητες (άρθρο 31) και ρυθμίζει τη διαδικασία υποβολής ψηφιακού αντιγράφου του δελτίου ταυτότητας σε φορείς του ιδιωτικού τομέα (άρθρο 32). Επιπροσθέτως, τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 4635/2019 (Α' 167) περί ελέγχων ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας και καταργεί την παρ. 3 του ίδιου ως άνω αναφερόμενου άρθρου (άρθρο 33), αναδιαμορφώνει την παρ. 6 του άρθρου 214 ν. 4727/2020 (άρθρο 34) περί αλλαγής παρόχου και φορητότητας αριθμού, ορίζει ότι διαφορές στις ήδη καταβληθείσες αποζημιώσεις μεταβάσεων εκτός έδρας (δαπάνες μετακίνησης), στους εργαζομένους του νομικού προσωπικού δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ελληνικό Κτηματολόγιο» για το χρονικό διάστημα από 1.1.2010 έως και την 14η.5.2020, δεν αναζητούνται (άρθρο 35), και ρυθμίζει το καθεστώς νομιμότητας των συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους (άρθρο 36). Τέλος, τροποποιεί την περ. β) της παρ. 5 του άρθρου 19 ν. 2664/1998 (Α' 275) (άρθρο 37), αναδιαμορφώνει την παρ. 4 του άρθρου 11Α του ν. 2308/1995 (Α' 114) (άρθρο 38), ρυθμίζει την προσαρμογή των κτηματολογικών διαγραμμάτων λόγω επαναπροσδιορισμού της θέσης και των ορίων των γεωτεμαχίων (άρθρο 39), παρατείνει τη θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (άρθρο 40), περιέχει εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 41) και ορίζει ποιες διατάξεις έτερων νόμων καταργούνται από τις διατάξεις του παρόντος Μέρους του Νόμου (άρθρο 42).

Το Μέρος Γ' (άρθρο 43), υπό τον τίτλο «Εναρξη Ισχύος», καθορίζει την έναρξη ισχύος των διατάξεων του Νόμου.

II. Παρατήρηση επί του Κεφαλαίου Γ΄

Στο βαθμό στον οποίο το Κεφάλαιο Γ΄ του υπό εξέταση νομοσχεδίου αφορά στην εγκατάσταση και λειτουργία σταθερών ή φορητών συστημάτων οπτικών αισθητήρων ελέγχου (καμερών), με σκοπό την ηλεκτρονική καταγραφή παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, επισημαίνεται ότι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει, κατά το παρελθόν, εξετάσει αιτήματα διατύπωσης συγκεκριμένων νομοθετικών προτάσεων για τη ρύθμιση της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε δημόσιους χώρους, επί των οποίων εξέδωσε τις υπ' αριθ. 1/2009 και 2/2010 Γνωμοδοτήσεις της Ολομέλειάς της. Επίσης, έχει εκδώσει τη γνωμοδότηση 3/2020 επί σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος σχετικά με τη χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους. Η Αρχή, με τις εν λόγω Γνωμοδοτήσεις της, έχει οριοθετήσει το απαιτούμενο γενικό πλαίσιο επιτρεπόμενης και θεμιτής επεξεργασίας δεδομένων εικόνας ή και ήχου από δημόσιους χώρους, ενώ η προτεινόμενη με την υπ' αριθ. 2/2010 Γνωμοδότησή της νομοθετική ρύθμιση επί του ζητήματος υιοθετήθηκε εν πολλοίς και αποτυπώθηκε στις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 3917/2011. Αντίστοιχα, κατόπιν της γνωμοδότησης 3/2020, εκδόθηκε το π.δ. 75/2020, το οποίο έλαβε σε μεγάλο βαθμό υπόψη τις θέσεις της Αρχής.

Όσον αφορά στην τροποποίηση που εισάγεται διά του άρθρου 36 για το άρθρο του 14 του ν. 3917/2011, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, στο υπόμνημά της το οποίο υπέβαλε στην Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής των Ελλήνων, αναφέρει ότι, «Μετά από αίτημα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, εξέδωσε πρόσφατα την γνωμοδότηση 4/2025 για σχέδιο της εν λόγω διάταξης. Το σχέδιο το οποίο κατατέθηκε στην Αρχή περιείχε περισσότερες ρυθμίσεις, καθώς και τροποποιήσεις του Π.Δ. 75/2020, το οποίο έχει εκδοθεί για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου, ενώ ή κατατεθείσα στο ΣχΝ διάταξη περιορίζεται σε προσθήκη σκοπών που αφορούν στην πρόληψη και καταστολή περισσότερων εγκλημάτων ιδιαίτερης ποινικής απαξίας και τη ρύθμιση του θέματος της περαιτέρω επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων για λόγους πειθαρχικής διερεύνησης της συμπεριφοράς των οργάνων των κρατικών αρχών και άλλες νομοτεχνικές αλλαγές. Η Αρχή έχει κρίνει με τη γνωμοδότησή της ότι οι τροποποιήσεις αυτές φαίνεται να προσαρμόζουν τους κανόνες του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου σε νέες τεχνολογίες και τροποποιημένους κινδύνους, εισάγοντας περαιτέρω εξειδικεύσεις σε συγκεκριμένα ζητήματα χωρίς να τροποποιούν ουσιαστικά το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο».

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί των άρθρων 1 και 2

Η έννοια της Πράξης Βεβαίωσης Παράβασης αναφέρεται ολογράφως για πρώτη φορά στο άρθρο 1. Στο άρθρο 2 γίνεται αυτοτελώς χρήση της συντομογραφίας Π.Β.Π. που αποδίδει την εν λόγω έννοια. Στο άρθρο 1, αμέσως μετά την πρώτη αναφορά στις Πράξεις Βεβαίωσης Παράβασης, είναι ενδεδειγμένο να αναφερθεί σε παρένθεση η συντομογραφία Π.Β.Π., όπως γίνεται περαιτέρω στο άρθρο 3 εδάφιο ζ'.

2. Επί του άρθρου 2

Σύμφωνα με το άρθρο 2: «Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η: α) η δημιουργία ενός ενιαίου ηλεκτρονικού συστήματος ψηφιακής καταγραφής και διαχείρισης βεβαιωμένων παραβάσεων, κατόπιν ελέγχων, καθώς και των προστίμων και λοιπών διοικητικών κυρώσεων που βεβαιώνονται με τις Πράξεις Βεβαίωσης Παράβασης και επιβάλλονται ανά την επικράτεια, β) η δημιουργία δικτύου καμερών καταγραφής παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ., ν. 5209/2025, Α' 100) με χρήση τεχνητής νοημοσύνης, γ) η σύσταση Οδικής Υπηρεσίας Συστημάτων Εποπτείας και Ασφάλειας, αρμόδιας για τη διαχείριση του δικτύου καμερών καταγραφής παραβάσεων του Κ.Ο.Κ. και για την οικονομική διαχείριση των προστίμων που επιβάλλονται, δ) η σύσταση Εθνικού Παρατηρητηρίου Οδικής Ασφάλειας στη διοικητική δομή της Οδικής Υπηρεσίας Συστημάτων Εποπτείας και Ασφάλειας και ε) η απλούστευση των διαδικασιών για τον πολίτη, όπως η ψηφιακή επίδοση της Π.Β.Π. μέσω της θυρίδας του πολίτη στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης «gov.gr», της δυνατότητας ηλεκτρονικής υποβολής ένστασης του πολίτη κατά της Π.Β.Π., καθώς και της δυνατότητας τηλεδιάσκεψης με τις αρμόδιες υπηρεσίες».

Δεδομένου ότι κάθε παράγραφος του άρθρου 2 εκκινεί με τη χρήση του άρθρου «η», παρέλκει η αρχική χρήση του άρθρου «η» στην εισαγωγική φράση του άρθρου, η οποία αναδιαμορφώνεται ως εξής: «Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι: ».

3. Επί των άρθρων 3 και 4

Στο άρθρο 3 εδάφιο γ) ορίζεται το υποσύστημα διαχείρισης παραβάσεων και προστίμων ως εξής: «γ) Υποσύστημα διαχείρισης παραβάσεων και προστίμων: Ο κεντρικός κόμβος καταγραφής, επεξεργασίας και διαχείρισης όλων των Π.Β.Π. και των διοικητικών κυρώσεων που επιβάλλονται κατόπιν διαπίστωσης και με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως μέσω καμερών ή από τα

όργανα ελέγχου». Στο άρθρο 4 παράγραφος 1 αναφέρεται ότι «Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης αναπτύσσει και λειτουργεί Ενιαίο Ηλεκτρονικό Σύστημα καταγραφής και διαχείρισης παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ., ν. 5209/2025, Α' 100), και προστίμων (Ε.Η.Σ.) με επιμέρους υποσυστήματα, με σκοπό: α) την καταγραφή και διαχείριση των παραβάσεων του Κ.Ο.Κ. κατόπιν διαπίστωσης με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως μέσω ειδικών ηλεκτρονικών συσκευών, συστημάτων με χρήση τεχνητής νοημοσύνης ή με άλλα τεχνικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 107 του Κ.Ο.Κ. ή από τα όργανα ελέγχου (επ αυτοφώρῳ), (...)». Η φράση «κατόπιν διαπίστωσης με κάθε πρόσφορο τρόπο» στο άρθρο 3 εδάφιο γ) εμπεριέχει τον σύνδεσμο «και» πριν από τις λέξεις «με κάθε πρόσφορο τρόπο», η χρήση του οποίου παρέλκει, όπως προκύπτει από την επανάληψη της ίδιας φράσης άνευ συνδέσμου «και» στο άρθρο 4 παρ. 1.

4. Επί του άρθρου 6 παρ. 6

Το άρθρο 6 παράγραφος 6 ορίζει ότι: «Τα συστήματα οπτικών αισθητήρων ελέγχου λειτουργούν σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων και τον ν. 4624/2019 (Α' 137) περί της προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η επεξεργασία των δεδομένων εικόνας περιορίζεται αποκλειστικά στην τεκμηρίωση της παράβασης και στην επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων, με την επιφύλαξη των άρθρων 6 και 9 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (GDPR, Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679) και του άρθρου 25 του ν. 4624/2019. (GDPR, Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679)». Η μνεία, σε παρένθεση, των ειδικότερων στοιχείων του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, ήτοι «GDPR, Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679», πρέπει να γίνεται ευθύς αμέσως μετά την πρώτη αναφορά στον Γενικό Κανονισμό, και όχι όπως στο άρθρο 6 παρ. 6, μετά τη δεύτερη αναφορά στον Γενικό Κανονισμό.

5. Επί του άρθρου 12

Στο άρθρο 12 παράγραφος 1 εδάφιο πρώτο ορίζεται ότι: «Η Π.Β.Π. επιδίδεται στον οδηγό ή ιδιοκτήτη του οχήματος ψηφιακά, μέσω του Ε.Η.Σ., με την ανάρτηση αυτής στην ηλεκτρονική θυρίδα του πολίτη και μόνο εάν για τεχνικούς λόγους αυτό δεν καταστεί εφικτό με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο». Για την διευκόλυνση της κατανόησης της ρύθμισης, προτείνεται η χρήση κομμάτων μετά τις λέξεις «και» και «εφικτό» ώστε η πρόταση να διαμορφωθεί ως εξής: «Η Π.Β.Π. επιδίδεται στον οδηγό ή ιδιοκτήτη του οχήματος ψηφιακά, μέσω του Ε.Η.Σ., με την ανάρτησή της στην ηλεκτρονική θυρίδα του πολίτη και, μόνο εάν για τεχνικούς λόγους αυτό δεν καταστεί εφικτό, με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο».

6. Επί του άρθρου 13

Το άρθρο 13 παράγραφος 1 έως και 3 ορίζει ότι: «1. Στην εφαρμογή του άρθρου 4 και συγκεκριμένα στο Υποσύστημα υποβολής ενστάσεων και διενέργειας ψηφιακών ραντεβού και βιντεοκλήσεων του Ε.Η.Σ για την ηλεκτρονική υποβολή ένστασης επί Π.Β.Π., υποβάλλεται ένσταση κατά της Π.Β.Π. από φυσικό πρόσωπο (ενιστάμενο). Οι ενστάσεις υποβάλλονται εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών, που αρχίζει από την κοινοποίηση της Π.Β.Π. στη θυρίδα πολίτη του Gov.gr, εφαρμοζομένου του δεύτερου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 4727/2020 (Α' 184), ως προς τον χρόνο επίδοσης. 2. Για την υποβολή της ένστασης απαιτείται η προηγούμενη αυθεντικοποίηση του ενιστάμενου, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4727/2020, περί τρόπων αυθεντικοποίησης. Ο ενιστάμενος, μετά την αυθεντικοποίηση, επιβεβαιώνει τα προσωπικά στοιχεία του, που ανακτώνται από την εφαρμογή μέσω διαλειτουργικότητας και καταχωρίζει τα λοιπά απαραίτητα πεδία που αναφέρονται ιδίως σε: α) στοιχεία ονοματεπωνύμου, β) στοιχεία κατοικίας, γ) στοιχεία επικοινωνίας, δ) στοιχεία προσδιοριστικά της παράβασης που έχει καταλογιστεί και για την οποία υποβάλλεται ένσταση, και ε) στοιχεία προσδιοριστικά της Υπηρεσίας που εξέδωσε την Π.Β.Π. Ο ενιστάμενος αποκτά μέσω της εφαρμογής πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα που συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας για την τεκμηρίωση και βεβαίωση της παράβασης (Βίντεο, φωτογραφίες και μεταδεδομένα που πιστοποιούν τον τόπο και τον χρόνο της παράβασης), καθώς και επεξηγήσεις σχετικά με τον ρόλο του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης στη διαδικασία επιβολής του προστίμου. Ο ενιστάμενος δύναται να μεταφορτώνει στην εφαρμογή δικαιολογητικά έγγραφα που αποδεικνύουν τη βασιμότητα των ισχυρισμών που προβάλλει με την ένσταση. 3. Η υποβολή της ένστασης πραγματοποιείται κατόπιν: α) καταχώρισης στην εφαρμογή κωδικού μιας χρήσης (OTP – One Time Password), τον οποίο ο ενιστάμενος λαμβάνει στον πιστοποιημένο αριθμό σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας που κατέχει ή β) επιβεβαίωσης έκδοσης του εγγράφου μέσω της εφαρμογής «Gov.gr Wallet» του άρθρου 80 του ν. 4954/2022 (Α' 136)».

Προβληματισμός γεννάται κατά πόσον η προθεσμία των τριών ημερών από την κοινοποίηση της πράξης βεβαίωσης προστίμου για την υποβολή ένστασης από μέρους των ενιστάμενων οδηγών είναι χρονικά επαρκής για τον σεβασμό του δικαιώματος τους να αναφέρονται προς τις αρχές προς εξασφάλιση έννομης προστασίας, ιδίως υπό το φως των απαιτούμενων ηλεκτρονικών διαδικασιών και ενεργειών που περιγράφονται ανωτέρω.

7. Επί του άρθρου 16

Το άρθρο 16 αφορά σε ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση επί του νομοσχεδίου, με το άρθρο 16 «ρυθμίζονται ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, ώστε να προσδιορισθούν και αποτυπωθούν στο σχέδιο νόμου ρητά, με ακρίβεια και σαφήνεια οι δραστηριότητες επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και τα βασικά χαρακτηριστικά τους και συγκεκριμένα ο σκοπός της επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, τα προσωπικά δεδομένα που θα τίθενται σε επεξεργασία και οι χρόνοι τήρησης, ρυθμίσεις απαραίτητες για λόγους διαφάνειας και ενημέρωσης των πολιτών για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα περιγραφόμενα στο νομοσχέδιο πληροφοριακά συστήματα, σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ». Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που περιλαμβάνει το σημείωμα το οποίο υπέβαλε στην Διάρκη Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής των Ελλήνων η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, «η πρόβλεψη στο αρ. 16 παρ. 1 εδαφ. β *"Εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι από κοινού υπεύθυνοι επεξεργασίας υπογράφουν πρωτόκολλο συνεργασίας, στο οποίο καθορίζονται οι ρόλοι και οι σχέσεις τους έναντι των υποκειμένων των δεδομένων"* υποδεικνύει ότι υπάρχει ακόμα ασάφεια όσον αφορά τους ρόλους και τις αρμοδιότητες κάθε φορέα. Η Αρχή παγίως επισημαίνει ότι ο καθορισμός του υπεύθυνου επεξεργασίας πρέπει να προκύπτει με σαφήνεια από το νόμο», ενώ συναφώς αναφέρει την άποψή της επί του άρθρου 16 και η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο αντίστοιχο σημείωμά της. Περαιτέρω, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα επισημαίνει ότι «εν προκειμένω, δεν είναι κατανοητό αν και για ποιο νόμιμο λόγο η Οδική Υπηρεσία Συστημάτων Εποπτείας και Ασφάλειας (ΟΔ.Υ.Σ.Ε.ΑΣ.) μπορεί να ενεργεί ως από κοινού υπεύθυνος με τις αρχές επιβολής του νόμου για τη βεβαίωση των παραβάσεων και την υποβολή των ενστάσεων, καθώς ο ρόλος της φαίνεται να περιορίζεται στην από κοινού απόφαση για τα σημεία εγκατάστασης. Σε κάθε περίπτωση, δεν προκύπτει με ενάργεια εάν η υπηρεσία αυτή (πρέπει να) έχει πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα (π.χ. εικόνες) έως το σημείο που θα έχει βεβαιωθεί η παράβαση και θα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής ένστασης. Αν ο ρόλος της είναι ουσιαστικός ως προς τον καθορισμό των μέσων της επεξεργασίας (π.χ. του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης που θα χρησιμοποιηθεί) σκόπιμο είναι αυτό να προκύπτει σαφώς από το νόμο». Παρεμφερείς προβληματισμοί εγείρονται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα αναφορικά με το άρθρο 16 παρ. 1 εδάφιο γ', σύμφωνα με το οποίο, «δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς των άρθρων 8 έως 10, οι

οποίοι χρησιμοποιούν ή πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα Υποσυστήματα του παρόντος Μέρους, δύνανται να αξιοποιούν τα δεδομένα των Υποσυστημάτων για ίδιους σκοπούς, υπό τις προϋποθέσεις του ΓΚΠΔ». Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εκτιμά ότι η ρύθμιση «είναι ασαφής και δίνει ευρύτατη ευχέρεια στη χρήση των καμερών για απροσδιόριστο σκοπό από τρίτους φορείς». Προσθέτει ότι «σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά ένα δημόσιο φορέα ή ένα ιδιωτικό φορέα που ασκεί δημόσια εξουσία, θα απαιτείται σχετική ρητή διάταξη από την οποία να προκύπτει η συγκεκριμένη αρμοδιότητά του ώστε να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα χρήσης των καμερών, ενώ όσον αφορά τους ιδιωτικούς φορείς, δεν είναι σαφής η αναγκαιότητα εισαγωγής μια τέτοιας διάταξης». Τέλος, αναφορικά με το άρθρο 16 παράγραφος 3, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα επισημαίνει ότι σε αυτό «γίνεται αναφορά στη λειτουργία του υποσυστήματος στατιστικής ανάλυσης και προβολής επεξεργασμένων δεδομένων, χωρίς να αναλύεται ο εν λόγω σκοπός επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων», και ότι «η στατιστική ανάλυση είναι ένας, κατά κανόνα θεμιτός σκοπός επεξεργασίας, αλλά προϋποθέτει επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τουλάχιστον στο αρχικό στάδιο, καθώς ακόμα και η ανωνυμοποίηση είναι μια μορφή επεξεργασίας. Συνεπώς, πρέπει να προστεθεί ως επιμέρους σκοπός, να καθοριστεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας καθώς και οι βασικές παράμετροι της επεξεργασίας, όπως π.χ. ο χρόνος τήρησης των προσωπικών δεδομένων».

Υπό το φως των ανωτέρω, προβληματισμός γεννάται αν ικανοποιείται πλήρως με το άρθρο 16 η διακηρυσσόμενη στην αιτιολογική έκθεση του νόμου επιδίωξη «να προσδιορισθούν και αποτυπωθούν στο σχέδιο νόμου ρητά, με ακρίβεια και σαφήνεια οι δραστηριότητες επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και τα βασικά χαρακτηριστικά τους και συγκεκριμένα ο σκοπός της επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, τα προσωπικά δεδομένα που θα τίθενται σε επεξεργασία και οι χρόνοι τήρησης, ρυθμίσεις απαραίτητες για λόγους διαφάνειας και ενημέρωσης των πολιτών για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα περιγραφόμενα στο νομοσχέδια πληροφοριακά συστήματα, σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ».

8. Επί του άρθρου 19

Στη παράγραφο 2 του άρθρου 19 ορίζεται ότι «Στην αυτοτελή υπηρεσία ΟΔ.Υ.Σ.Ε.ΑΣ. λειτουργεί Αυτοτελές Τμήμα Υπευθύνου Προσωπικών Δεδομένων, στο οποίο προϊστάται ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων που προσλαμβάνεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 43 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208)».

Επισημαίνεται το άρθρο 37 παρ. 5 του ΓΚΠΔ, κατά το οποίο ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ) διορίζεται βάσει επαγγελματικών προσόντων και ιδίως βάσει της εμπειρογνώσιας που διαθέτει στον τομέα του δικαίου και των πρακτικών περί προστασίας δεδομένων, καθώς και βάσει της ικανότητας εκπλήρωσης των καθηκόντων που αναφέρονται στο άρθρο 39 του ΓΚΠΔ. Ο ΓΚΠΔ δεν φαίνεται να απαιτεί να είναι ο ΥΠΔ οπωσδήποτε δικηγόρος, οπότε η αναφορά σε πρόσληψη αποκλειστικά κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 43 του Κώδικα Δικηγόρων ενδεχομένως να είναι υπέρμετρα περιοριστική.

9. Επί του άρθρου 23

Διά του άρθρου 23 θεσπίζεται σειρά δεκατριών εξουσιοδοτικών διατάξεων, που προβλέπουν την έκδοση σχετικών υπουργικών αποφάσεων για τη ρύθμιση συγκεκριμένων ζητημάτων.

Διευκρινιστικά αναφέρεται ότι, κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 2 εδάφιο β' του Συντάγματος, επιτρέπεται να ορισθούν, με ειδική και ορισμένη εξουσιοδότηση, ως φορείς άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα της διοίκησης, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτηριστήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό». Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι η ευρύτητα της εξουσιοδότησης, της οποίας το περιεχόμενο είναι ορισμένο, ουδώς επηρεάζει το κύρος της (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 941/2008, 2304/1995 κ.ά.). «Ως ειδικότερα θέματα θεωρούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης. Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλη προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδότησης αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα» (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 3013/2014, 775, 2150, 2148, 2090/2015, 1804/2017, κ.ά.). Το κριτήριο περί του χαρακτηρισμού ενός θέματος ως «ειδικότερου» ή μη μπορεί να είναι είτε ποσοτικό, σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης, είτε ποιοτικό, συναρτώμενο προς τη σπουδαιότητα του προς ρύθμιση καταλειπόμενου ζητήματος. Εξ άλλου, «οι ανωτέρω ουσιαστικές ρυθμίσεις μπορούν να υπάρχουν τόσο στις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου όσο και σε διατάξεις άλλων νόμων σχετικών με τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της νομοθετικής εξουσιοδότησης» (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 3404/2014, 1749/2016,

705/2020 κ.ά. Βλ., σχετικά, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 6η έκδ., 2021, σελ. 223-224 και Α. Παντελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 5η έκδ., 2020, παρ. 440). Ως λεπτομερειακά θεωρούνται τα ζητήματα που αφορούν «τη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επομισιωδών ρυθμίσεων», επί κύριων και ουσιαστικών ρυθμίσεων που πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη, τεχνικού δε χαρακτήρα είναι τα θέματα που αφορούν τη θέσπιση ρυθμίσεων για τις οποίες είναι κατ' αρχήν απαραίτητη η παρέμβαση τεχνικού οργάνου (βλ. ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999, βλ., σχετικά Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 6η έκδ., 2021, σελ. 223-224). «Τέλος για το συνταγματικό κύρος της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως δεν απαιτείται οπωσδήποτε να διαγραφεί η ίδια ή με παραπομπή σε άλλη διάταξη νόμου βασικές αρχές και κατευθύνσεις στο πλαίσιο των οποίων οφείλει να κινηθεί η Διοίκηση κατά την κανονιστική ρύθμιση των θεμάτων αυτών» (βλ. ΣτΕ 1125/2020, Ολομ. 3404/2014, 2307/2018).

10. Επί του άρθρου 24

Σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 4, εδάφιο πρώτο, «οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται σε παραβάσεις του Κ.Ο.Κ. που τελέστηκαν πριν από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 8 του άρθρου 28». Εκ παραδρομής, το εν λόγω εδάφιο παραπέμπει στο άρθρο 28, όμως, η έκδοση της διαπιστωτικής πράξης θεσπίζεται στο άρθρο 23 παράγραφος 8 και όχι στο άρθρο 28 παράγραφος 8. Άλλωστε, στα αμέσως επόμενα άρθρα 25 παράγραφος 1 και 26 παράγραφος 2, το άρθρο 23 παράγραφος 8 παραπέμπεται ορθά.

11. Επί του άρθρου 28

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1, «1. Στην παρ. 3 του άρθρου 116 του ν. 4961/2022 (Α' 146), περί της έναρξης ισχύος των ρυθμίσεων για τις εφαρμογές τεχνολογίας διαδικτύου των πραγμάτων, η ημερομηνία "1η.3.2025" αντικαθίσταται από την ημερομηνία "1η.1.2026" και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής: "3. Η ισχύς του Κεφαλαίου Γ' του Μέρους Β' αρχίζει την 1η.7.2026."».

Ερωτάται αν η ορθή ημερομηνία αντικατάστασης είναι η 1η.1.2026 ή η 1η.7.2026.

12. Επί του άρθρου 35

Το άρθρο 35 ορίζει ότι: «Διαφορές στις ήδη καταβληθείσες αποζημιώσεις μεταβάσεων εκτός έδρας (δαπάνες μετακίνησης), στους εργαζόμενους του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία "Ελληνικό Κτηματο-

λόγιο" για το χρονικό διάστημα από 1.1.2010 έως και την 14η.5.2020, δεν αναζητούνται».

Οι ρυθμίσεις του ως άνω άρθρου προβαίνουν στην αναδρομική νομιμοποίηση δαπανών που έγιναν υπό τη μορφή καταβολής αποζημιώσεων για μετάβαση εκτός έδρας (δαπάνες μετακίνησης) προς τους εργαζομένους στο Ελληνικό Κτηματολόγιο. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, «προβλέπεται η μη αναζήτηση προς επιστροφή από πλευράς υπαλλήλων, ποσών, τα οποία εισέπραξαν ως παροχές, ήτοι για κάλυψη δαπανών για τη μετακίνηση υπαλλήλων και την εκτός έδρας αποζημίωσή τους, χωρίς όμως να γνωρίζουν οι ίδιοι για το λανθασμένο, κατά το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, του υπολογισμού των εν λόγω ποσών».

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, «[μ]ε το άρθρο 98 παρ. 1 περ. γ' του Συντάγματος καθιερώνεται ο κατασταλτικός έλεγχος των δημοσίων εν γένει δαπανών και ανατίθεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Ο κοινός νομοθέτης πάντως δεν κωλύεται να εξειδικεύσει το περιεχόμενο του ως άνω ελέγχου και να καθορίσει, ακόμη και αναδρομικώς, τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις άσκησής του. Στη ρυθμιστική αυτή εξουσία του κοινού νομοθέτη εμπίπτει και η θέσπιση διατάξεων για τη "νομιμοποίηση" δαπανών, εφόσον όμως οι σχετικές ρυθμίσεις δεν είναι τέτοιου είδους και τέτοιας έκτασης ώστε να καταλύεται ουσιαστικώς η ως άνω ελεγκτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να αναιρείται, συνακόλουθα, η δυνατότητα αναζήτησης, μέσω αντίστοιχου καταλογισμού, των χρηματικών ποσών που δαπανήθηκαν παρανόμως (Ολ. Ε.Σ. 981/2016). Ο έλεγχος της συμβατότητας τυχόν "νομιμοποιητικής" δαπανών διάταξης προς την προαναφερόμενη συνταγματική διάταξη δεν μπορεί πάντως να είναι γενικός και αφηρημένος, καθώς συνέχεται με το είδος και το ύψος των συγκεκριμένων κάθε φορά δαπανών που επιδιώκεται να "νομιμοποιηθούν", τη σχέση (αναλογία) των δαπανών αυτών με το σύνολο της οικείας διαχείρισης ή τέλος με τη βαρύτητα της πλημμέλειας (εύρος δημοσιολογιστικής απόκλισης)» (ΕλΣυν ΤμIV 706/2018).

13. Επί του άρθρου 41

Σύμφωνα με το άρθρο 41, θεσπίζονται οι ακόλουθες εξουσιοδοτικές διατάξεις που αφορούν στο Μέρος Β' του νομοσχεδίου:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 30 και τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτή-

ρα και ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό ή άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 37.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται η λειτουργία της ειδικής διαδικτυακής υπηρεσίας, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι αναγκαίες διαλειτουργικότητες και ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό ή άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της υπηρεσίας εξουσιοδότησης χρηστών της παρ. 6 του άρθρου 37».

Στην ως άνω παράγραφο 1 του άρθρου 41, όπου αναφέρεται το άρθρο 30 το οποίο αφορά στα Α.Ε.Ι. πρέπει αυτό να αντικατασταθεί από το άρθρο 32 που αφορά στα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 41 περί ειδικών ηλεκτρονικών εφαρμογών και διαδικτυακών υπηρεσιών, και όπου αναφέρεται το άρθρο 37 το οποίο αφορά στο Κτηματολόγιο, να αντικατασταθεί ομοίως από το άρθρο 32. Επίσης στην παράγραφο 2 του άρθρου 41, όπου αναφέρεται το άρθρο 37, πρέπει αυτό να αντικατασταθεί από το άρθρο 32.

Αθήνα, 01.12.2025

Ο εισηγητής
Κωνσταντίνος Δελικωστόπουλος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών